

Vyhodnotenie spoločnej dohľadovej aktivity 2019 (CSA) – posúdenie primeranosti

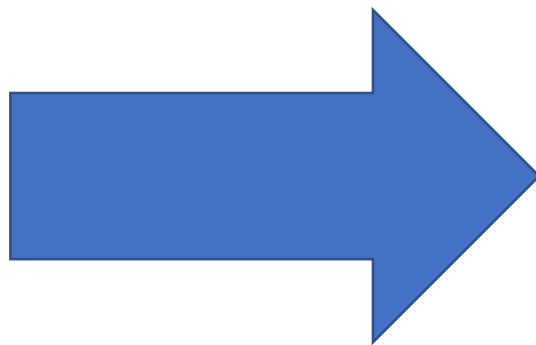
Odbor dohľadu nad kapitálovým trhom (ODK)

Workshop, 30.6.2022

Jednotný súbor pravidiel

- Intenzívna tvorba pravidiel v pokrízových rokoch
- Prijímanie nariadení s cieľom zabezpečiť maximálnu harmonizáciu
- V súčasnosti tisíce strán regulácie európskeho kapitálového trhu

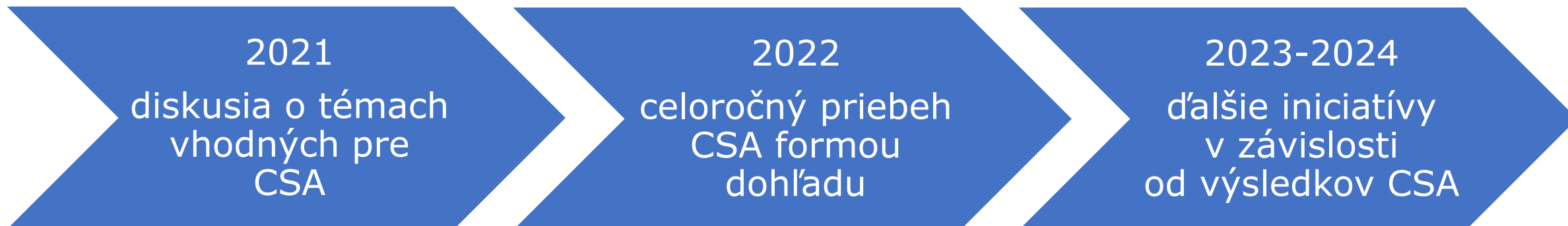

Konvergencia dohľadov

- V posledných rokoch zmena stratégie ESMA smerom k jednotnému uplatňovaniu pravidiel
- K dispozícii mnohé nástroje ako Q&A, vzájomné hodnotenia, dohľadové inštrukcie alebo **spoločné dohľadové aktivity**

Spoločné dohľadové aktivity

- Nový konvergenčný nástroj prvýkrát použitý v roku 2019 práve pri preverovaní primeranosti
- V rámci investičných služieb boli doteraz CSA zamerané na vhodnosť (2020), správu a riadenie produktov (2021) a náklady a poplatky (2022)
- Okrem investičných služieb prebiehajú CSA aj v kolektívnom investovaní a plánujú sa aj v oblasti trhovej infraštruktúry

CSA

- Zameranie:** investičné služby v režime primeranosti; kategorizácia finančných nástrojov; získavanie/vyhodnocovanie informácií; upozornenia
- Cieľ:** posúdenie úrovne súladu s reguláciou; zdieľanie praktických skúseností regulátorov
- Proces:** spoločná metodika (rozsah/oblasti preverenia); Dotazník; preskúmanie vybranej vzorky firiem (dohľad na mieste/na diaľku)
- Vyhodnotenie:** nedostatočná konvergencia uplatňovania požiadaviek primeranosti
vypracovanie usmernení

Postup NBS

- Vzorka:** 9 subjektov - 4 banky a 5 OCP (kritérium: retailoví klienti/ IS s primeranosťou)
- Sled. obdobie:** 30.6.2018 – 30.6.2019
- Postup:** dohľad na diaľku; zaslanie Dotazníka - analýza/vyhodnotenie/agregácia údajov
- Očakávania:** primeraný súlad s regulačným rámcom, eliminácia rizika precenenia znalostí a skúseností klientov, správna kategorizácia finančných nástrojov
- Záver:** identifikovanie kritických oblastí a možných rizík - „dobré a zlé praktiky“

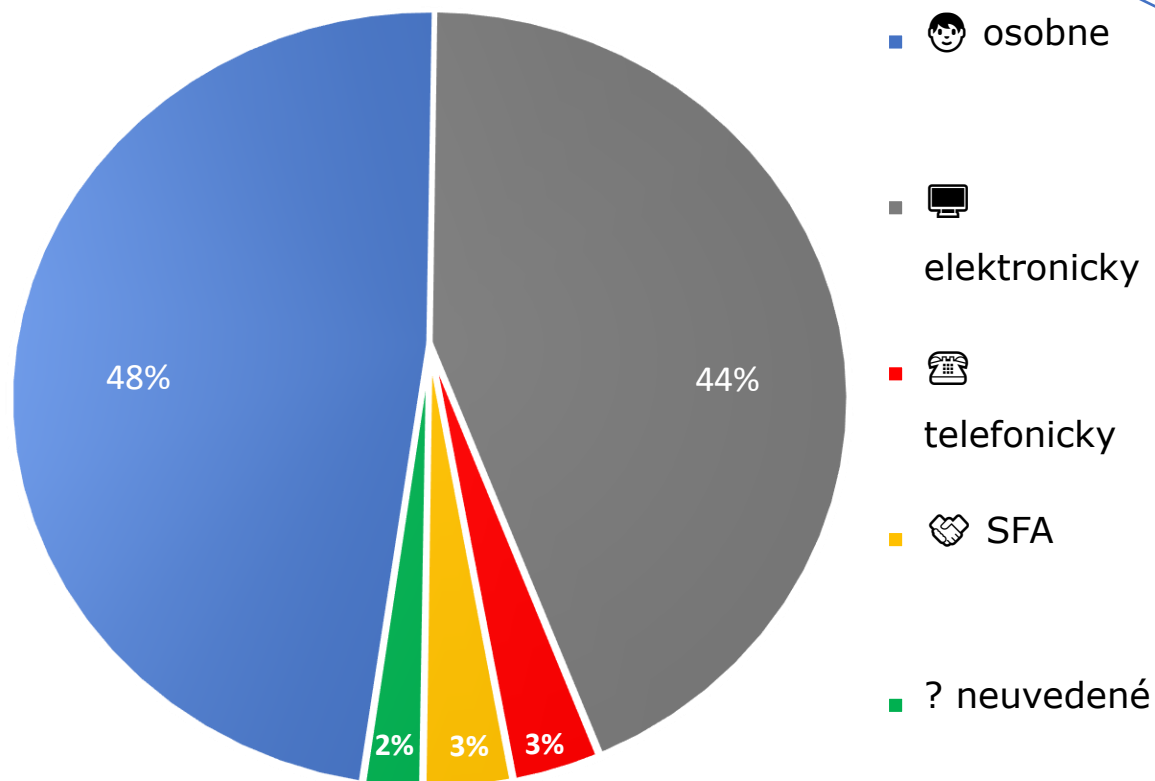
Všeobecné zhrnutie získaných informácií

➤ Štatistika: vykazované obdobie od 1.1.2018 do 31.3.2019

Vykonané testy primeranosti celkom: 147 781

// z toho „povinné“ testovanie: 57 041

Testy primeranosti podľa distribučných kanálov

- osobne
- elektronicky
- telefonicky
- SFA
- ? neuvedené

primerané
114 696 (78%)

neprimerané
33 085 (22%)

↓
uskutočnené obchody: 19 689

➤ Určenie povinnosti posúdenia primeranosti

- 4 subjekty testujú primeranosť VŽDY bez ohľadu na IS alebo finančný nástroj
- 5 subjektov má systémovo nastavenú potrebu vykonania testu primeranosti na úrovni produktov

Dobrá praktika:

+ nastavenie automatizovanej kontroly povinnosti posúdenia primeranosti

Zlá praktika:

- prezentovanie testu primeranosti klientom ako „zbytočnej“ formality, ktorá ich môže odrádzať od uvedenia pravdivých informácií („...chce to Národná banka...“)

➤ Spôsob získavania informácií

100% subjektov používa dotazníky = testy primeranosti, z toho:

- 6 subjektov: primeranosť spolu s vhodnosťou v rámci jedného dotazníka
- 3 subjekty (banky): dotazníky výlučne na primeranosť

Dobrá praktika:

+ testy primeranosti zamerané na konkrétne finančné nástroje podľa skutočnej ponuky

Zlá praktika:

- neprimerane veľký dôraz na skúsenosti klientov oproti ich znalostiam

➤ Kategorizácia finančných nástrojov v režime primeranosti

- 6 subjektov podľa ZCP
- 3 subjekty podľa rizika (*napr. na úrovni podľa ISIN, informácie v Bloomberg, podľa segmentu klientov*)

Dobrá praktika:

+ pravidelné prehodnocovanie kategorizácie a spôsobu distribúcie (princíp „poznaj svoj produkt“)

Zlá praktika:

- „rovnocennosť“ na úrovni druhovo rovnakých finančných nástrojov - nezohľadnenie špecifických rizík

➤ Upozornenia pre klientov

- výsledok testu: neprimeranosť → upozornenie - 100% spoločností akceptuje rozhodnutie klienta pokračovať

Dobrá praktika:

+ zobrazenie upozornenia v odlišnej farbe/veľkosti ako sú ostatné informácie – zvýraznenie dôležitosti

Zlá praktika:

- dlhé a nejasné textácie, upozornenie ako súčasť klientskej dokumentácie bez ohľadu na výsledok testovania

Príklady nedostatočného overenia znalostí:

➤ zovšeobecňujúce otázky:

Ako by ste charakterizovali vašu znalosť **finančných trhov a finančných nástrojov**?

a) Nízka // b) Priemerná // c) Vysoká

➤ sebahodnotenie klientom bez následného preverenia spoločnosťou:

Na základe Vášho vzdelania, samoštúdia a ďalších foriem vzdelávania považujete Vaše vedomosti týkajúce sa princípov fungovania finančného trhu za:

a) Považujem sa za úplného laika // b) Podpriemerné // c) Priemerné // d) **Veľmi dobré**

➤ predloženie „zoznamu“ finančných nástrojov bez následného overenia znalostí:

Aké sú vaše znalosti o týchto finančných nástrojoch? **Poznáte tieto nástroje?**

	áno	nie
Dlhové cenné papiere	☐	☐
Akcie	☐	☐
Jednoduché podielové fondy (UCITS)	☐	☐
Alternatívne a komplexné fondy	☐	☐
Deriváty...	☐	☐

Príklady dostatočného overenia znalostí/napr. nasledujúce po sebahodnotení:

Má akcia maturitu?

- a) Má
- b) Nemá
- c) Maximálne rok
- d) Neviem

Ak investujem do akcií spoločnosti som:

- a) Majiteľom spoločnosti
- b) Veriteľom spoločnosti
- c) Dlžníkom spoločnosti

Od čoho závisí výška vyplácaných dividend (zisku) z akcií ich emitentom (iba 1 správna odpoveď)

- a) Od hospodárskych výsledkov emitenta a od rozhodnutí valného zhromaždenia
- b) Výška závisí od veľkosti a oblasti podnikania spoločnosti emitujúcej akcie
- c) Žiadne s vyššie uvedených

Čo je to menový swap?

- a) Je to kombinácia termínovaného vkladu a swapu
- b) Je to kombinácia spotu a forwardu
- c) Je kombináciou dvoch termínovaných obchodov
- d) Neviem

Čím je charakteristický dlhopis?

- a) ide o CP, s ktorým je spojené právo majiteľa požadovať splácanie dlžnej sumy v menovitej hodnote od emitenta a vyplácanie úrokov z nej k určitému dátumu
- c) ide o podiel v akciovej spoločnosti, ktorý predstavuje konkrétny podiel investora na majetku akciovej spoločnosti a na jej zisku

Oblasť posúdenia	Nedostatok (nesúladi s požiadavkami na testovanie primeranosti)
Obsahová stránka	absencia otázok smerovaných k získaniu informácií o úrovni vzdelania, povolania alebo relevantného bývalého povolania
Sebahodnotenie	posúdenie úrovne znalostí ponechané na klienta bez následného preverenia – absencia dodatočných „overovacích otázok“
Formulácia ponúkaných odpovedí	odpovede formou všeobecných konštatovaní ako napr. klient pozná/porozumel rizikám/prečítal si informácie poskytnuté spoločnosťou a pod.
Metodika vyhodnotenia	klient vidí aj bodové hodnotenie odpovedí – možnosť ovplyvniť výsledok testu
Proporcionalita	neuplatnenie proporcionality - čím komplexnejší finančný nástroj tým detailnejšie preverenie klienta

Ďakujeme za pozornosť

